

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün 100. Yıldönümünü kutlanıyor.

Tüm dünyada bu yıl, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün 100. yılı değişik etkinliklerle kutlanacak.

İsviçreli kadınlar ise hem 8 Mart Emekçi Kadınlar Günü'nün 100. yılını, hem seçme ve seçilme hakkının alınışının 40. yılını hem de kadın erkek arasında eşitsizliğin (iş yaşamında ve aile içinde) kaldırılması için anayasaya madde eklenmesinin 30. kuruluş yılını kutluyor

İsviçre'de kadınların seçme hakkını almasının 40. yıl dönümü 7 Şubat'ta kutlandı.

Ancak kadınlar bugün, sadece yıldönümünü kutlamak için değil, kadınlara karşı uygulanan yasal, fiili haksızlıklar için mücadeleye devam çağrısı yapmak için bir araya geldiler.

Kadınlar, aynı işi ve aynı eğitimi yapan erkek iş arkadaşlarından 26 % kadar varan oranlarda daha az maaş

alıyorlar. Evli kadınlar ise, evli erkek iş arkadaşlarından 31% daha az maaş alıyorlar. Yani kadın erkek ayrımcılığı bütün hızıyla devam ediyor. Günlük yaşamda, ev işlerinde çocuk bakımında hala kadınlar yükün tamamını veya büyük kısmını taşıyor.

Çalışan kadınların çoğu part-time işlerde çalışıyor. Bu tür işlerin ise ücreti, sosyal ve iş güvencesi düşük oluyor. Karier şansı ve eğitim imkanı genellikle olmuyor. Çalışan kadınların 57 % si erkeklerin ise 12 % si part-time işlerde çalışıyor.

Kadınların mücadeleye devam etmesi için, halen pek çok sebep var; İsviçre gibi dünyanın en ileri ülkesi olduklarını iddia eden ülkelerde yaşasalar bile...

Dünya kadınlarının seçme ve seçilme haklarını kazanma tarihine kısa bir bakış.

19. yüzyılın sonlarında kadınların oy verme hakkına kavuşabilmesi konusu, kadın hakları hareketi için önemli bir aşama oldu.

Yeni Zelanda'da kadınlara seçme hakkı 1893 yılında, seçilme hakkı 1918'de verilmiştir. Bu yasa tüm ırktan kadınları kapsar.

1902'de Avusturya'da kadınlar seçme hakkı kazanmıştır.

1906 yılında Finlandiya kadın vatandaşlarına seçme ve seçilme hakkı tanıyan ilk Avrupa ülkesi olmuştur. O yıllarda Rusya büyük çarlığına bağlı bir dükülük olan Finlandiya, dünyada ilk kadın milletvekillerinin meclise girdiği ülke ünvanını da taşır. 1907 yılında 19 kadın milletvekili meclise girmeyi başarmıştır.

Norveç 1913'te, Danimarka ve o zaman Danimarka'ya bağlı olan İzlanda da 1915'de kadınlara oy hakkı vermiştir.

Kanada'da Quebec bölgesi hariç, kadınlar 1917'de seçme ve 1920'de seçilme hakkı elde ederken, Quebec'de kadınlara seçme ve seçilme hakkı 1940 yılında verilmiştir.

1917'de Rusya ve eski Sovyet cumhuriyetlerinden bir kısmında da kadınlar seçme ve seçilme hakkı elde etmişlerdir. Bu hak 1918 yılı genel seçimlerinde ilk defa kullanılmıştır.

12 Kasım 1918'de Avusturya kadınlarına oy hakkı vermiş, onu takip eden günlerde 30 Kasım 1918'de Almanya'da kadınların seçme ve seçilme hakkı yasayla garantilenmiş ve 19 Ocak 1919 seçimlerinde kadınlar ilk defa oy kullanmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1920 yılında yürürlüğe giren anayasa değişikliği ile ülke genelinde kadınlara oy

verme hakkı tanınmış, Kasım 1920'de kadınlar ilk parlamento seçimlerine katılmışlardır.

1918 yılında 30 yaşının üstünde olup, bazı özel durumlarda oy kullanabilme hakkını elde etmiş olan, Birleşik Krallık kadınları için tam oy hakkı 1928 yılında sağlanmıştır.

Güney Afrika Cumhuriyeti ırklarına göre kadınlara 1930'da beyaz ırka, 1984'de Hint ırkına, 1994'de de siyah ırka, oy hakkı tanımıştır.

Türkiye'de kadınlar, 20 Mart 1930'da belediye seçimlerinde seçme hakkı kazandılar. 1933'te Köy Kanunu'nda muhtar seçme ve köy heyetine seçilme hakkı düzenlendi. Milletvekili seçimlerinde seçme ve seçilme hakkına ise 5 Aralık 1934'te yapılan anayasa değişikliğiyle kavuştular. 8 Şubat 1935'de ilk defa meclis seçimlerine katılan türk kadınları mecliste 18 sandalye elde ettiler.

Fransa'da 4 Ekim 1944'de yapılan yasa değişikliğiyle kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildi. 29 Nisan 1945'te ilk defa belediye seçimlerine katılan kadınlar 21 Ekim 1945'te de ilk defa parlamento seçimlerinde oy kullandılar.

1925'de belediye seçimlerinde oy kullanmaya başlayan İtalyan kadınları 1946'da ilk genel seçimlere katıldılar. Brezilya'da 1934'de, Filipinler'de 1937'de, Arjantin ve Meksika'da 1946'da, Japonya'da 1945'te, Çin'de 1947'de, Liberya'da 1947'de, Uganda'da 1958'de ve Nijerya'da 1960'da kadınlar oy verme hakkına sahip oldular.

İsviçre'de kadınların seçme ve seçilme hakkını elde etmesi 7 Şubat 1971'de gerçekleşirken İsviçre'ye bağlı Appenzell kantonunda ise, 1990'ı bulmuştur.

(Nilgün Özdal/ Basel)

Altın Ayı' ödülü, İranlı yönetmen Asghar Farhadi'nin

61. Berlin Film Festivali'nde 'Altın Ayı' ödülünü, İranlı yönetmen Asghar Farhadi'nin 'Jodaeiye Nader az Simen' adlı filmi kazandı.

Yönetmen Farhadi'nin 'Nadir ile Simin: Bir Ayrılık' filminde rol alan kadın ve erkek oyuncular toplu olarak En İyi Kadın ve Erkek Oyuncu ödüllerine de değer görüldü. Almanya'nın başkenti Berlin'de düzenlenen 61. Berlin Film Festivali'nde (Berlinale), ödüller

önceki akşam sahiplerini buldu. 61. Berlinale, yurtdışına çıkmadığı için jüriye katılmayan İranlı yönetmen Cafer Penahi'nin ülkesi olan İran'ın ödülleri toplamıyla sonuçlandı. Ünlü oyuncu Isabella Rossellini'nin başkanlığındaki seçici kurul, En İyi Film ödülü Altın Ayı'yı **Asghar Farhadi'nin** yönettiği **'Nadir ile Simin: Bir Ayrılık'** adlı filme verirken En İyi Kadın Oyuncu ödülüne toplu olarak aynı filmin kadın oyuncularını (Sarina Farhadi, Sareh Bayat, Leyla Hatemi), En İyi Erkek Oyuncu ödülüne toplu olarak yine aynı filmin erkek oyuncularını (Peyman Moaadi,

Şahap Hosseyni) değer gördü. 2009 Berlinale'de de 'Elly Hakkında' adlı filmiyle En İyi Yönetmen seçilen Asghar Farhadi'nin bu kez Altın Ayı'yı kazanan 'Nadir ile Simin: Bir Ayrılık' adlı filmi İranlı bir çiftin evliliğinin çöküşünü sürükleyici bir anlatımla gözler önüne sererken ülkedeki sınıf ayrımına, dinsel tutuculuğa ve adli sisteme eleştirel bir bakış getiriyor.

**En İyi Yönetmen Ödülü
Koehler'in**

Seçici kurul, ikincilik ödülü niteliğindeki Jüri Büyük Ödülü, 'A Torino Lo' (The Turin Horse) filmi ile Macar yönetmen Bela Tarr'a verilirken, 'If not us, Who', filmi'nin yönetmeni Andres Veiel de, festivalin kurucusunun adının verildiği Alfred Bauer Ödülünü aldı. En İyi Yönetmen ödülünü 'Schlafkrankheit (Uyku Hastalığı)' adlı filmiyle Ulrich Koehler kazanırken, En İyi Senaryo ödülünü 'Kanın Bağışlayıcılığı' adlı filmin senaristleri Joshua Marston ve Andamion Murataj aldı. En İyi Film ödülü ise, Andrew Okpeaha MacLean'in 'Buz Üstünde' adlı filminin oldu.